

Gemeente Scherpenzeel

**Lokaal Hitteplan Gemeente Scherpenzeel
september 2023**

Dit hitteplan is onderdeel van het Rampenplan van de Gemeente Scherpenzeel.

Inhoud

1. Waarom een Lokaal Hitteplan.....	3
1.1 Samenwerking met Sociale partners.....	3
1.2 Raakvlakken met gemeentelijk beleid.....	4
2. Wat staat er in een Lokaal Hitteplan	4
2.1 Rolverdeling en verantwoordelijkheid	4
2.2 Fasen hitteplan	5
2.3 Communicatiemiddelen GGD	6
3. Uitgangspunten Lokaal Hitteplan	7
3.1 Het veranderende klimaat is van invloed op onze gezondheid....	7
3.2 Lokaal Hitteplan in een bredere context.....	7
3.3 Doel Lokaal Hitteplan.....	7
3.4 Afbakening	8
3.5 Verantwoording	8
4 Hitteplan van Scherpenzeel: Uitvoering.....	9
4.1 Fasen Hitteplan Scherpenzeel 2023.....	10
5. Doorontwikkeling Lokaal Hitteplan.....	12
5.1 Kaarten	12
5.2 Brief 75-plussers	12
5.3 Watertappunten	12
5.4 Koelteplekken	13
5.5 Code rood scenario	13

1. Waarom een Lokaal hitteplan?

In de praktijk blijkt dat met het Nationaal hitteplan niet alle risicogroepen voldoende worden bereikt. Daarnaast is het beleid om ouderen zo lang mogelijk thuis te laten wonen van toenemende invloed op de kwetsbaarheid voor en blootstelling aan hittestress. Mensen op hogere leeftijd hebben vaak een broze gezondheid, zweten weinig en volgen om verschillende redenen de adviezen vaak niet goed op. Een advies als 'voldoende drinken' wordt niet goed opgevolgd doordat ouderen minder dorst voelen. En 's nachts als de woning gekoeld kan worden, blijven ramen gesloten omdat mensen zich anders niet veilig voelen¹. Medicatiegebruik geeft een extra kans op gezondheidsproblemen.

Het Lokaal hitteplan is een doorontwikkeling van het Nationaal hitteplan en het kader waarbinnen we noodzakelijke zorg tijdens een hittegolf vormgeven. Hiervoor is onder meer een lokale samenwerking tussen gemeente, GGD en sociale partners nodig. Inmiddels hebben vijftig gemeenten een lokaal hitteplan, of werken daaraan. Het doel van het hitteplan is om gezondheidsrisico's van aanhoudende hitte bij de meest kwetsbare inwoners te beheersen en de zorg zo mogelijk te verbeteren. De risico's variëren van ongemak tot in het ergste geval overlijden. Voor het hitteplan is samenwerking gezocht met sociale partners in de gemeente. Tijdens perioden van hitte kunnen zij thuiswonende oudere inwoners van Scherpenzeel handvatten bieden om hiermee om te gaan en waar mogelijk extra ondersteunen.

Dit Hiteplan is onderdeel van het Rampenplan van de gemeente Scherpenzeel, maar kan ook als losstaand plan gebruikt worden. Het hitteplan van Scherpenzeel volgt de fases van het Nationaal hitteplan. Dat wil zeggen een voorbereidingsfase in het voorjaar, (voor)waarschuwingfase(n) in de zomer en in het najaar een evaluatiefase.

1.1 Samenwerking met sociale partners

Belangrijk in het Lokaal hitteplan is de samenwerking met sociale partners: wie doet wat in aanloop naar en tijdens een hittegolf. Op de juiste tijd en plaats en passend bij de risicogroep. Onder sociale partners verstaan we bij het Lokaal hitteplan zorgprofessionals en -vrijwilligers die onder 'normale omstandigheden' ook over de vloer komen of in contact zijn met kwetsbare of minder zelfredzame inwoners. Zoals:

- Welzijnsorganisatie
- Wijkverpleging
- Thuiszorg
- Seniorenverenigingen
- Woningbouwcorporaties
- En anderen, zoals mantelzorgers

De focus in het hitteplan ligt op organisaties met een groot bereik. Met vanzelfsprekend de uitnodiging aan kleinere partners om zich ook aan te sluiten. Per organisatie wordt gevraagd naar een contactpersoon. De contactgegevens worden jaarlijks geactualiseerd en worden na toestemming onder de deelnemers gedeeld. In de (toekomstige) praktijk betekent deze lokale samenwerking dat medewerkers van verschillende organisaties elkaar snel weten te vinden als dat nodig is. Dat zij adviezen of acties tijdens een periode van aanhoudende hitte kunnen afstemmen. Dat de communicatie eenduidig en begrijpelijk is. En dat kennis met elkaar kan worden gedeeld.

¹ [GGD Factsheet Hitte en Gezondheid, mei 2020](#)

Sociale partners die zich aansluiten bij het Lokaal hitteplan wordt gevraagd wat zij al doen of zouden willen doen tijdens een hitteperiode. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Communicatie/voorlichting
Via informatiemateriaal, poster, website, sociale media
- Informeren/bewustwording medewerkers/vrijwilligers
Via intern medewerkersportaal, teamoverleg, training
- Directe ondersteuning
 - Herkennen van klachten en uitdrogingssignalen
 - Praktische ondersteuning: bv. zonnescherm naar beneden, water op tafel, check medicijngebruik, voeten en handen koelen
 - Bewustwording: informatiemateriaal meenemen en in gesprek gaan, kijken of de adviezen worden opgevolgd of mensen helpen bij het opvolgen van de adviezen.

1.2 Raakvlakken met gemeentelijk beleid

In de Regionale visie Publieke Gezondheid Gelderland-Midden 2021 – 2025 staat vermeld dat 'We gebruikmaken van de kansen van andere maatschappelijke opgaven, bijvoorbeeld klimaatadaptatie om buurten groener en aantrekkelijker in te richten, woningen gezonder te maken en hittestress bij ouderen te voorkomen.'

De Omgevingsvisie van Scherpenzeel zet in op een groene en gezonde toekomst, een woonomgeving die groen is en klimaatadaptief ingericht met schaduwwerking door bomen, minder verharding en meer groen. Ook staat het langer thuis wonen en stimuleren van zelf- en samenredzaamheid centraal in het Beleidsplan Sociaal Domein. Het hitteplan draagt hieraan bij.

2. Wat staat er in een Lokaal Hitteplan?

2.1 Rolverdeling en verantwoordelijkheid

De rolverdeling en verantwoordelijkheid van gemeente, GGD, en sociale partners in het Lokaal hitteplan is als volgt:

Gemeente

- Vanuit het Sociaal Domein van de gemeente is een hittecoördinator sleutelfiguur voor de GGD en de bij het hitteplan aangesloten sociale partners. Daarnaast zorgt de hittecoördinator voor de jaarlijkse evaluatie en update van het lokaal hitteplan. Een communicatieadviseur van de gemeente ondersteunt de hittecoördinator op de communicatieactiviteiten van het hitteplan.
- In aanloop naar en tijdens hete periodes verzorgt de gemeente via de gebruikelijke communicatiekanalen de voorlichting en advisering over gezondheidsrisico's en te nemen maatregelen. Alsook de beantwoording van vragen van inwoners. De GGD ondersteunt de gemeente bij het uitvoeren van deze taken.

GGD (kernpartner):

- De GGD – team milieu en gezondheid - heeft een inhoudelijk informerende en adviserende rol naar gemeente, algemeen publiek en sociale partners over de gezondheidsrisico's van aanhoudende hitte en te nemen maatregelen.
- De GGD informeert [inwoners](#) via GGDLeefomgeving.
- De GGD informeert [professionals](#) via de website van VGGM/GGD.
- De GGD beantwoordt en adviseert over specifieke (complexe) vragen of naar aanleiding van meldingen van hittegerelateerde gezondheidsklachten.

Sociale partners:

- Sociale partners staan direct in contact met voor hitte kwetsbare inwoners en eventuele familie en/of mantelzorgers. Zij dragen vanuit die rol bij aan het zoveel mogelijk bevorderen van de zelf- en samenredzaamheid.
- Zij doen dit met een inzet op voorlichting/communicatie (informeren over de risico's van hitte en wat daartegen te doen) en informeren van/bevorderen van bewustwording onder medewerkers.
- Daar waar mogelijk en noodzakelijk bieden sociale partners directe en praktische ondersteuning.

2.2 Fasen hitteplan

Het voorkomen en aanpakken van publieke gezondheidsproblemen bij langdurige hitte kent een viertal (cyclische) fasen:

Vorbereidingsfase (maart tot mei)

- Jaarlijkse actualisatie lokaal hitteplan, verwerken van de evaluatie van vorig jaar, toevoegen nieuwe kennis en initiatieven.
- Netwerk en contactgegevens van sociale partners actualiseren. Kan het netwerk worden uitgebreid?
- Organisatie (online) bijeenkomst/e-mailcontact met sociale partners (actualisatie hitteplan, delen kennis en ervaring).
- Achtergrondartikel/informatiebericht (-en) klaarzetten
- Up to date hitte-informatie beschikbaar stellen aan professionele en niet-professionele zorgverleners en hen daarop attenderen.

- o Gemeente, GGD en sociale partners melden zich bij het RIVM zelf aan voor de hitte(waarchuwings)mailing en/of checken of deze aanmelding nog up to date is. Dit kan via deze link: [Aanmelden hittemailing](#). Tip hierbij is om in ieder geval ook een algemeen e-mailadres op te geven. Hitteperiodes vallen vaak samen met vakantieperiodes en op deze manier worden geen berichten gemist.

Voorwaarschuwingfase | Periode van waakzaamheid

- o Weersvoorspelling: aanhoudende hitte. Dat wil zeggen een kans op een periode van vier of meer dagen met een maximumtemperatuur boven de 27°C. Ook de nachttemperatuur, gevoelstemperatuur en luchtvochtigheid spelen een belangrijke rol.
- o Het RIVM stuurt een voorwaarschuwingbericht uit. Gemeente, GGD en sociale partners bereiden zich voor. Tijdens periodes van aanhoudende hitte deelt het netwerk van sociale partners hitte-informatie met de risicogroepen. Ook ziet het netwerk toe op de zorg voor deze groepen. Dit is afhankelijk van de afgesproken inzet.
- o Het is niet de bedoeling om het algemene publiek al te informeren. Het is namelijk nog niet zeker dat er een periode van aanhoudende hitte komt.

Waarschuwingfase

- o Nationaal en Lokaal hitteplan geactiveerd. Het hitteplan kan voor heel Nederland, maar ook voor delen van het land worden geactiveerd. Het RIVM stuurt een waarschuwingbericht en actuele weersinformatie. Het RIVM stuurt vervolgens dagelijks een update. De waarschuwingfase eindigt met een bericht waarin staat vanaf welke dag het Nationaal hitteplan en het Lokaal hitteplan niet meer actief zijn.
- o Om risicogroepen te bereiken, verspreiden gemeente en GGD informatie over de risico's van hitte en wat hiertegen kan worden gedaan.
- o Sociale partners zetten in op communicatie en voorlichting | bewustwording van medewerkers, vrijwilligers | directe ondersteuning van mensen thuis. Dit is afhankelijk van wat is afgesproken.
- o De GGD adviseert bij specifieke, inhoudelijke vragen.

Evaluatiefase (herfst/winterperiode)

- o De uitvoering van het Lokaal hitteplan wordt na de zomer geëvalueerd.

2.3 Communicatiemiddelen GGD

Actuele informatie over hitte en gezondheid staat op [GGDLeefomgeving.nl](#) (voor burgers). Hier wordt ook een handelingskader geboden waarmee de gezondheidsrisico's verminderen.

Op de webpagina van GGD Gelderland-Midden voor professionals staat een [toolbox](#) met communicatiemiddelen (met handelingsperspectieven) waar gemeente en sociale partners gebruik van kunnen maken. Voor senioren heeft GGD Gelderland-Midden een specifieke infographic.

De voorlichting over hitte en gezondheid en senioren is een kwestie van lange adem; mensen moeten het vaker horen.

3. Uitgangspunten Lokaal Hitteplan

3.1 Het veranderende klimaat is van invloed op onze gezondheid

Zomers met aanhoudende hitte leiden tot serieuze gezondheidsklachten en oversterfte. En doen een aanslag op de vitaliteit van kwetsbare groepen in onze samenleving. Klimaatscenario's laten zien dat de kans op en de intensiteit van zomerse hittegolven verder toeneemt.

In Nederland kennen we sinds 2006 een Nationaal hitteplan. Bij activering worden we alert gemaakt op hittegerelateerde gezondheidsproblemen en te nemen maatregelen. Met brede voorlichting verminderen we op deze manier gezondheidsproblemen en voorkomen we die waar mogelijk. De beslissing om het Nationaal hitteplan te activeren, neemt het RIVM in overleg met het KNMI (Koninklijk Meteorologisch Instituut). Meestal wanneer de weersverwachting aangeeft dat het vier dagen of langer 27 graden of warmer wordt. Nachttemperatuur en luchtvochtigheid spelen ook een rol. Het Nationaal hitteplan kan voor heel Nederland, maar ook voor delen van het land worden geactiveerd.

Risicogroepen zijn mensen op leeftijd, met overgewicht of een chronische ziekte, met medicatie, met verminderde zelfredzaamheid, zwangeren en mensen die sporten of werken in hitte. Door klimaatverandering zullen ook mensen die niet tot de risicogroepen behoren sneller gezondheidseffecten ondervinden.

Achtergrondinformatie over gezondheidsrisico's van hitte is te vinden in de GGD-richtlijn "Gezondheidsrisico's van zomerse omstandigheden". Vanaf juni 2023 is er een herziene versie! Op de website Zomer en hitte - GGD Leefomgeving is veel informatie over hitte en gezondheid te vinden.

3.2 Lokaal hitteplan in een bredere context

Het Lokaal hitteplan is onderdeel van klimaat(hitte)adaptatie-strategieën. En het is één van de maatregelen in de Menukaart Hitte in de gebouwde omgeving van het ministerie van Binnenlandse Zaken. De menukaart is er om gemeenten te helpen met integraal hitteadaptatiebeleid. Het sluit ook aan bij de ambities uit de Landelijke nota gezondheidsbeleid waar het gaat om gezondheidsbevordering in kwetsbare buurten en het creëren van een leefomgeving die ouderen verleidt tot een gezonde leefstijl.

3.3 Doel Lokaal hitteplan

Het doel van het Lokaal hitteplan is gezondheidsrisico's van aanhoudende hitte bij de meest kwetsbare inwoners in de gemeente te beheersen en de zorg zo mogelijk te verbeteren. Dit op de juiste tijd en plaats en passend bij de risicogroep.

We doen dit door:

- Vergroten zelf- en samenredzaamheid

- Naar elkaar omkijken bij kwetsbare mensen bevorderen.

- Brede maatschappelijke samenwerking

- Gemeente, GGD en sociale partners voeren gecoördineerd taken en ondersteunende activiteiten uit als het Nationaal hitteplan voor Scherpenzeel wordt geactiveerd.

- Uitwisselen kennis en ervaringen

De zorg aan voor hitte kwetsbare inwoners van de gemeente verbeteren.

3.4 Afbakening

Het Lokaal hitteplan is aanpakgericht en flexibel. Jaarlijks evalueren we het hitteplan en zo nodig passen we het aan of breiden we het uit. Het hitteplan komt niet in de plaats van (crisis-) procedures van de gemeente, GGD of veiligheidsregio. Mocht een hittegolf leiden tot een crisis dan gelden andere procedures (denk aan Wet Veiligheidsregio). Dit kan bijvoorbeeld als door extreem hoge temperaturen of door een langdurig aanhoudende periode van hitte veel slachtoffers vallen. Of als dit tot problemen leidt in vitale processen of in het openbaar domein.

3.5 Verantwoording

Dit Lokaal hitteplan van Scherpenzeel is opgesteld met procesondersteuning van GGD Gelderland-Midden. In het licht van een klimaatbestendig Gelderland heeft de provincie Gelderland hiervoor middelen beschikbaar gesteld.

De handreiking Lokaal hitteplan is als uitgangspunt en inspiratiebron gehanteerd, maar niet in de letter gevolgd. Met de volgende reden:

- o De handreiking richt zich heel breed op de lokale aanpak van de gezondheidsgevolgen van hitte. Ook bijvoorbeeld op alle zorginstellingen. Maar voor mensen die in zorginstellingen verblijven, geldt ook de zorgplicht van de instelling. Zorginstellingen moeten hitteprotocollen hebben en ervoor zorgen dat verzorgenden deze ook daadwerkelijk kunnen toepassen. Voor thuiswonende kwetsbare en niet-zelfredzame mensen zijn de zorgverantwoordelijkheden tijdens hitte (nog) niet eenduidig. Daarom hebben we de keuze gemaakt om in het Lokaal hitteplan ons te richten op deze doelgroep. We willen hen in het eigen gebied beter in beeld hebben en bereiken tijdens hitte.
- o De handreiking geeft gedetailleerde protocollen waarbij voor elk fase van het hitteplan in tabellen wordt uitgewerkt:
- o welke organisatie welke taken uitvoert
- o wie binnen de organisatie verantwoordelijk is
- o met extra details over doelgroep
- o schaalgrootte en borging

In dit Lokaal hitteplan kiezen we voor een minder gedetailleerde en meer toegankelijke variant.

4. Hitteplan van Scherpenzeel: uitwerking 2023

Het primaat van het Lokaal hitteplan ligt bij het Sociaal Domein van de gemeente. Voor de zomer van 2024 komt er een volgende versie. Hitte is niet alleen een uitdaging voor het Sociaal Domein, maar zeker ook voor het Fysieke domein waar het gaat om gebouwen en gebieden.

Hieronder staan de organisaties die zich dit jaar (2023) aan het hitteplan van Scherpenzeel commiteren. Er staat ook een concrete uitwerking van wie wat doet tijdens de verschillende fasen van het hitteplan. De lijst met aangesloten sociale partners wordt na jaarlijkse evaluaties uitgebreid. Per organisatie is er een contactpersoon. De contactgegevens zullen na toestemming onder de aangesloten sociale partners worden gedeeld. In de (toekomstige) praktijk betekent de lokale samenwerking dat medewerkers van verschillende organisaties elkaar snel weten te vinden als dat nodig is. Dat adviezen of acties tijdens een periode van aanhoudende hitte kunnen worden afgestemd. Dat de communicatie eenduidig en begrijpelijk is. En dat kennis met elkaar kan worden gedeeld. Hiermee versterken we de zelfredzaamheid van mensen en de samenredzaamheid voor kwetsbare mensen tijdens aanhoudende hitte.

Organisatie	Toelichting
Gemeente Scherpenzeel	Coördinatie hitteplan. Zet in op communicatie/voorlichting richting inwoners en partners.
GGD Gelderland-Midden	Inhoudelijk expert. Zet in op communicatie/voorlichting.
Welzijn Scherpenzeel	Mantelzorgsteunpunt en de Inloop. Zet in op communicatie/voorlichting en op informeren/bewustwording medewerkers/mantelzorgers.
SWO-SR	Welzijnsorganisatie. Zet in op communicatie/voorlichting en op informeren/bewustwording vrijwilligers/ouderenadviseurs.
Lelie zorggroep	Thuiszorg. Zet in op communicatie en voorlichting, bewustwording van medewerkers en vrijwilligers en directe ondersteuning van mensen thuis.
Anja Assisteert	Thuiszorg. Zet in op communicatie en voorlichting, bewustwording van medewerkers en vrijwilligers en directe ondersteuning van mensen thuis.

4.1 Fasen hitteplan Scherpenzeel 2023

Vorbereidingsfase (maart tot mei)		
Organisatie	Wie	Wat
Gemeente	Hittecoördinator sociaal domein en/of communicatie	- Organisaties benaderen voor medewerking aan het hitteplan - Organisatie bijeenkomst met sociale partners - Prioriteren doelgroepen: gekozen is (in 2023) voor inwoners van 75+ - Contactlijst deelnemende sociale partners opstellen en met elkaar delen, na toestemming - Actuele hitte-informatie beschikbaar stellen voor professionele en niet-professionele zorgverleners - Houten waaiers voor ouderen regelen via Rode Kruis - Aanmelden voor RIVM hitte(waarschuwing)mailing
GGD	Team Milieu en gezondheid en/of Communicatie	- Procesondersteuning gemeente bij het opstellen van het Lokaal hitteplan 2023 - Inbrengen kennis, ondersteuning gemeente bij specifieke, inhoudelijke vragen - Informatie hitte en gezondheid actualiseren - Aanmelden voor RIVM hitte(waarschuwing)mailing
Sociale partners	Contactpersoon/vertegenwoordiger	- Deelname aan bijeenkomst sociale partners - Aangeven waar behoefte ligt voor vanuit de Scherpenzeelse professionals.
Voorwaarschuwingfase Periode van waakzaamheid		
Organisatie	Wie	Wat
Gemeente	Hittecoördinator/Communicatie	- Vorbereiding op aanhoudende hitte. - Partners mailen met materialen en instructies over hittestress - Sociale media campagne inplannen
GGD	Milieu en gezondheid i.s.m. Communicatie	Vorbereiding op aanhoudende hitte. Nieuwsbericht actualiseren en klaarzetten voor

		GGDLeefomgeving en website GGD/sociale media kanalen
Sociale partners	Contactpersoon/vertegenwoordiger	• Voorbereiding op aanhoudende hitte. • Medewerkers en Mantelzorgers instrueren 'Hoe signaleer je hittestress?' en 'Hoe zorg je voor verkoeling?' • Hittestress materialen verspreiden onder medewerkers
Waarschuwingfase Nationaal en lokaal hitteplan geactiveerd		
Organisatie	Wie	Wat
Gemeente	Hittecoördinator i.s.m. Communicatie	• Sociale media campagne uitzetten • Partners betrekken bij de afspraken en materialen • Verspreiden van informatie over verkoeling aan inwoners
GGD	Communicatie	• Nieuwsbericht plaatsen en informatie verspreiden • Advisering bij specifieke inhoudelijke vragen
Sociale partners	Contactpersoon/vertegenwoordiger	• Materialen verspreiden bij ouderen • Verkoelingstips uitvoeren bij ouderen thuis, denk aan Ventileren, schaduw creëren, glaasje water klaarzetten • Hittestress symptomen signaleren
Rode Kruis	Projectleider voorbereiding noodsituaties	• Op verzoek van de gemeente met vrijwilligers of Ready2Help waar mogelijk hulp geven indien gewenst/noodzakelijk. Via een oproep (geen garantie) burgerhulpverlening wanneer er extra handen nodig zijn. Voor de vrijwilligers wordt een onkostenvergoeding gevraagd. Rode Kruis Gelderland.
Evaluatiefase (herfst/winterperiode)		
Organisatie	Wie	Wat
Gemeente	Hittecoördinator	• Aangesloten sociale partners via een evaluatie vragen om een terugkoppeling van hun ervaringen, aandachts- en verbeterpunten
Sociale partners	Contactpersoon/vertegenwoordiger	• Korte terugkoppeling van hoe zij de lokale aanpak hebben ervaren, aandragen

		verbeterpunten voor komend jaar
--	--	---------------------------------

5. Doorontwikkeling Lokaal Hitteplan

Het Scherpenzeel Hitteplan is nu voor het eerst opgesteld (2023). Plannen blijven worden voortdurend bijgesteld in verband met ontwikkelingen, voortschrijdend inzicht qua aanpak, etc. Bij de opstelling van voorliggend hitteplan is bewust rekening gehouden met de schaalgrootte van onze gemeente. Plannen moeten vooral praktisch zijn. 'Lokaal wat we kunnen, en regionaal wat moet'. Hieronder wordt aangegeven op welke manier het Lokaal Hitteplan doorontwikkeld zou kunnen worden.

5.1. Kaarten

Voor de ontwikkeling van activiteiten vanuit het Sociaal Domein kan gebruik worden gemaakt van verschillende kaarten. Op basis van deze kaarten kan worden bepaald waar tijdens perioden van aanhoudende hitte extra aandacht nodig is voor kwetsbare personen. Dit betekent niet dat de rest van de gemeente geen aandacht behoeft, met name omdat mensen te maken kunnen krijgen met hoge temperaturen in woningen. De binnentemperatuur hangt niet alleen af van de buitentemperatuur maar ook van (bouwkundige) kenmerken van de woning. Woningen zijn minder hittebestendig door onder meer de aanwezigheid van platte daken, grootte en oriëntatie van de ramen, het ontbreken van (buiten)zonwering en isolatie, onvoldoende mogelijkheden voor ventilatie etc.

De GGD onderzoekt op basis van de gezondheidsmonitor 2020 de relatie tussen buurtkenmerken (groen, buitentemperatuur, wijktypologie), persoonskenmerken (gezondheid, woning e.d.) en het kunnen vinden van verkoeling.

Er zijn een aantal kaarten beschikbaar, die gebruikt zouden kunnen worden zoals:

Hitte eenzaamheid

Broze gezondheid (frailty) 2020

Afstand tot koelte

Hittestress door warme nachten

Hittegevoelstemperatuur

Hitte in jouw buurt

5.2. Brief 75-plussers

In navolging van de gemeente Den Haag kan een informatiebrief met tips worden gestuurd naar inwoners met de leeftijd 75-plus. Deze brief wordt dan voorafgaand aan een hitteperiode verzonden.

5.3. Watertappunten

Tijdens hitteperiodes kan een overzicht van watertappunten in de gemeente worden gecommuniceerd.

5.4. Koelteplekken

Eén van de basisadviezen in de preventie van hittestress is een koele plek op te zoeken bij (extreme) hitte. In woningen met een plat dak, op een hogere verdieping van een appartementencomplex of flatgebouw kan de temperatuur hoog oplopen.

In de communicatie kan de [Afstand tot koeltekaart](#) worden opgenomen. Deze kaart geeft een overzicht van de koele plekken in de woonomgeving. Van deze koele plekken is alleen (nog) niet bekend of het ook 'aangename' plekken zijn.

Naar voorbeeld van de gemeente Arnhem kan worden gewerkt aan een 'koel netwerk' bestaande uit beschutte routes (routes met minimaal 40% schaduw) en koele plekken.

Door dit netwerk kunnen kwetsbare inwoners en inwoners die door hun woonsituatie geen beschutte buitenruimte hebben, toch naar buiten en deelnemen aan de samenleving.

Het inventariseren en aanbieden van locaties waar mensen de hitte kunnen ontvluchten is ook een belangrijke optie. Denk aan:

- Religieuze gebouwen, vaak een plek van rust en koelte
- Openbare bibliotheken, in de praktijk al vaak gevonden door senioren in tijden van hitte
- Buurthuizen, een mooie ontmoetingsplek en indien voorzien van airco geschikt als koeltecentrum
- Overheidsgebouwen, grote open gebouwen met veel ruimte en goede klimaatbeheersing
- Overdekte winkelcentra met koeling

Het aanbieden van deze locaties vraagt om facilitaire partners die hun gebouw beschikbaar willen stellen, er tafels en stoelen neerzetten waar mensen kunnen uitrusten en vrijwilligers die zorg dragen voor de aanwezige mensen. Eventueel kan een aanvraag worden gedaan bij het Rode Kruis voor de inzet van vrijwilligers of Ready2Help burgerhulpverlening.

Scherpenzeel heeft het voornemen om in bestaande wijken koelteplekken in te richten, en in nieuwe wijken in planvorming mee te nemen.

5.5. Code rood scenario

Een aantal gemeenten en organisaties hebben de wens uitgesproken een code rood (opschalings) scenario uit te werken. Een programma voor (onverwachte) extreme omstandigheden. Het gaat daarbij onder meer om het in beeld brengen van de meest kwetsbare wijken/buurtten, identificatie van opvanglocaties, voorzieningen, hulp aan mensen onderweg, directe hulpverlening en communicatie. De volgende voor hitte kwetsbare doelgroepen vragen daarbij om een eigen aanpak:

- Dak- en thuislozen
- Overige kwetsbare inwoners (met name 75-plussers, jonge kinderen en chronisch zieken) zoals:
 - Mensen die het thuis nog koel genoeg kunnen houden, maar waarvoor het te gevaarlijk is geworden om naar buiten te gaan voor boodschappen, apotheekbezoek, etc.
 - Mensen die niet langer veilig in hun woning kunnen blijven door de oplopende temperaturen.
 - Mensen die onderweg vast komen te zitten, bijv. in OV of files, of niet meer van werk naar huis kunnen door falende infrastructuur/transport als gevolg van hitte.